

INFORME DE SESSIÓ DE DEBAT

1. NOM DE LA TROBADA:

SESSIÓ DE DEBAT AMB SERVEIS I EQUIPAMENTS MUNICIPALS DE PROXIMITAT

2. DATA I LLOC DE LA TROBADA:

Dijous, 19 de novembre de 2020, de 10:00 a 12:00h online via Zoom

3. NOMBRE DE PERSONES PARTICIPANTS:

El total de persones participants al taller ha estat de: 12

4. ORDRE DEL DIA

(5') Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona.*

(15') Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona.

(5') Distribució de les persones participants en grups

→ S'assignarà a cada una de les persones participants a una sala virtual perquè puguin adreçar-se amb l'enllaç que se'ls facilitarà en el mateix moment.

→ Com participarem a la sessió?

(80') Treball grupal:

→ (20') Aportacions a la diagnosi presentada:

→ (60') Identificar i valorar línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona

(15') Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups

(2') Cloenda.

5. PRESENTACIÓ DEL PROCÉS PARTICIPATIU PER L'ELABORACIÓ DEL NOU PLA BARCELONA INTERCULTURALITAT

La Gerència de Cultura, Educació, Ciència i Comunitat, concretament des del Departament d'Interculturalitat i Pluralisme religiós de l'Ajuntament de Barcelona promou un procés de participació per elaborar el nou Pla Barcelona Interculturalitat el qual es remunta al 2010 en què es va definir un marc estratègic sobre com incorporar els principis interculturals en el conjunt de les polítiques municipals.

La mirada estratègica del Pla 2010 s'ha mostrat exitosa i el propi Consell d'Europa ha assumit els principis que es van definir com el pilar de l'enfocament intercultural i com una referència per ciutats de diversos països, no només europeus. Tanmateix, el context de ciutat i de societat no és el mateix i les accions proposades, la dimensió operativa del Pla, tampoc ho pot ser.

L'enfocament intercultural parteix d'una aposta clara per tres principis:

- **L'Equitat i NO discriminació** per aconseguir una igualtat real de drets, deures i oportunitats.
- El **reconeixement de la diversitat** en un sentit ampli com una realitat estructural i que comporta oportunitats i complexitats que cal abordar de manera proactiva.
- La importància de promoure la **interacció positiva i el diàleg intercultural** des de la igualtat, i poder generar vincles i sentits de pertinença compartits.

Les **polítiques interculturals van destinades al conjunt de la ciutadania**, i en aquest procés d'elaboració del nou Pla és fonamental, per tant, la implicació del conjunt d'àrees municipals i dels districtes, de la xarxa associativa i de la ciutadania en general. En un context de major complexitat i diversitat socio-cultural, generar un entorn que promogui l'equitat i la No discriminació, el reconeixement de la diversitat, la cohesió i que al mateix temps aprofiti les oportunitats que es deriven de la diversitat a tots el nivells, és una responsabilitat compartida.

Per a més informació del procés participatiu i per fer seguiment de les propostes sorgides de la sessió es pot consultar: <https://www.decidim.barcelona/>

6. BREU DESCRIPCIÓ DEL DESENVOLUPAMENT DEL DEBAT

(METODOLOGIA, NOMBRE DE GRUPS CREATS, TEMÀTIQUES TRACTADES, ETC.)

S'ha desenvolupat una sessió de debat dirigida a personal tècnic de serveis i equipaments de proximitat municipals

Estructura de la sessió

- 10:00: Validació inscripcions

- 10:05: Presentació institucional i contextualització. *Ajuntament de Barcelona*.
- 10:10 Presentació dels resultats provisionals de la diagnosi del nou Pla Intercultural de Barcelona. *EDAS_ppt*
- 10:25 Distribució de les persones participants en 2 grups (*EDAS*)
- 10:30 Treball grupal per debatre els continguts de la diagnosi i de propostes de línies d'actuació:
 - 10:30 Roda de presentacions i aportacions a la diagnosi presentada
 - 10:50 Identificació i valoració de línies d'actuació per incorporar al nou Pla Intercultural de Barcelona
- 11:45 Plenari. Presentació de les propostes aportades per cada un dels grups (*EDAS*)
- 12:00 Cloenda. *EDAS*

Part deliberativa de la sessió: Plantejament del debat i dinàmica seguida

La sessió s'ha dividit en dos moments:

Un **primer moment** de validació de la diagnosi i la identificació dels principals reptes i prioritats de la interculturalitat, en relació a:

- A àmbits específics com l'educació, l'economia i el treball, la cultura, l'urbanisme-espai públic i l'habitatge...
- A la igualtat real de drets i d'oportunitats socials de totes les persones
- A l'evolució de la convivència a la ciutat en els darrers anys

Un **segon moment** on s'han plantejat les següents qüestions a debatre:

- En quina mesura les actuacions municipals s'han encaminat a:
 - El reconeixement de la diversitat socio-cultural
 - La interacció i el diàleg intercultural
 - La igualtat de drets i oportunitats
- Quines actuacions caldria impulsar per avançar cap a una **igualtat real de drets, oportunitats socials i la No discriminació?**
- Quines actuacions serien necessàries per reforçar el reconeixement i **posar en valor la diversitat?**
- Quines actuacions facilitarien **la interacció i el diàleg intercultural** entre persones de diferents perfils i orígens?
- Quins factors afavoreixen i dificulten cada un d'aquests principis?

Posada en comú i tancament de la sessió

Un cop finalitzat el debat als grups, les persones participants s'han reunit en plenari, en el qual les referents tècniques d'EDAS han fet un resum dels principals aspectes treballats a cada grup, donant per tancada la sessió a la finalització d'aquest.

7. PROPOSTES REALITZADES DURANT LA TROBADA

GRUP 1:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- A la diagnosi manquen elements diagnòstics sobre cultura.
- A nivell d'educació, punt 3, l'actual Pla manifesta que en educació s'ha de fomentar la igualtat d'oportunitats, i s'observa com a Barcelona hi ha una important segregació escolar.
- Al punt 8, sobre rumors i estereotips, es considera que ha augmentat molt el discurs d'odi i els partits feixistes amb increment de la violència.

Sobre la situació actual de les polítiques municipals i la interculturalitat a la ciutat:

- Hi ha barreres de participació de persones i entitats d'origens i contextos diversos en la planificació i disseny de les polítiques públiques, inclús en els barris on aquesta diversitat hi és molt present. La presència hi és a les accions, però no en el disseny, la comunicació, producció, etc.
- La participació i la manera d'implicar a les persones d'origens i contextos diversos requereix que tinguin la possibilitat de prendre decisions sobre el que s'està parlant o allò que s'acorda o decideix. Que allò que es parla sigui significatiu per a la seva vida. Així com estratègies de comunicació diferents de les tradicionals, que busquin establir aliances amb referents, revisar qüestions econòmiques perquè pugui ser retribuïda, etc.
- Als centres cívics i casals de barri hi ha pocs espais de creació i les persones i/o col·lectius de comunitats racionalitzades i/o migrants que volen crear, tenen moltes dificultats per accedir-hi. En aquests moments, hi ha moltes restriccions per a l'ús de l'espai públic. Els nous espais públics generats producte de les intervencions urbanes de l'Ajuntament, generen espais naturals per a la creació jove de forma intercultural, però després, aquestes lògiques interculturals es trenquen quan entra en joc l'ordenança cívica i la policia per fer-la complir. Cal revisar amb quina mirada està feta

aquesta ordenança i com pot facilitar (o no) la interculturalitat a l'espai públic de la ciutat i els processos de creació artística.

- El "Festival Ravals" és un exemple de participació real on les persones d'orígens diversos participen en la construcció de les iniciatives. Com a conseqüències d'aquesta participació real, es generen noves dinàmiques relacionals que impulsen la creació de noves activitat
- A les Biblioteques de Barcelona existeix un document de benvinguda a les Biblioteques en 20 idiomes i és molt ben valorat.
- A la biblioteca del Raval, amb la comunitat pakistanesa, la majoria dels participants en les activitats són homes, i troben a faltar la participació de les dones pakistaneses.
- Quan es parla d'interculturalitat s'observa que hi ha moments migratoris. Per exemple, a la Trinitat Vella fa anys la presència del món àrab era important, ara mateix el món àrab està incorporat en les dinàmiques quotidianes del barri. En canvi, el treball intercultural està més centrat en la població d'origen xinès i pakistanès.
- Hi ha una falta de representació de la diversitat de la població entre el personal tècnic que treballa als equipaments municipals. En les licitacions no hi ha una garantia que un percentatge de la població d'orígens diversos pugui accedir a aquests llocs de treball. La presència de personal tècnic d'orígens i contextos diversos, afavoriria l'ampliació de la comunicació que desenvolupa el casal de barri, tant a nivell lingüístic com de codis culturals. Ara mateix, hi ha molta limitació, és un servei que no està professionalitzat i s'està desenvolupant de forma molt rudimentària a partir de voluntarietat no remunerada, per exemple, per fer la cartellera amb uns codis culturals determinats. A més a més la incorporació de major nombre de persones d'orígens diversos en els equipaments trencaria barreres entre la població.
- Al casal de barri de Trinitat Vella hi ha dos grups d'escolta activa, un de dones d'origen andalús i un altre d'origen àrab, i s'està treballant per unificar-los en un únic grup. També hi ha dues mesquites, una regentada pel món àrab i una altra pel món africà. S'està treballant en l'apropament a través d'una festa. També s'està intentant programar en altres llengües. Quan s'apropen festes hi ha més gent interessada a participar i estan tenint molts problemes per trobar companyies de teatre en àrab, xinès, etc.
- Es posa en comú l'estratègia desenvolupada a Roquetes a través de la taula de convivència i prevenció, com a Pla d'Acollida del Barri. És un projecte que es realitza amb recursos del Pla de Barris, però que ha quedat aturat per causa de la pandèmia de la COVID. Es fa conjuntament amb les escoles i el CAP. Es duen a terme tutories amb les famílies per parlar de qüestions d'especial interès per elles a través d'intèrprets que a més de la llengua també tingués en compte els codis culturals i per tant, que els ajudés a interpretar aspectes relacionats amb l'educació dels fills i filles. S'aprofitava aquest context per explicar també els recursos presents al barri.

- A Roquetes s'exposen les mancances amb les quals estan treballant amb persones d'orígens diversos. Així, hi ha grups estables de dones, espais de relació i de suport mutu, en la seva majoria, dones pakistaneses i àrabs que es reuneixen per fer cuina, costura, etc. amb unes competències molt bàsiques del castellà i que estan en llista d'espera a l'escola d'adults. Des del PDC tenen dificultats en la comunicació, les traduccions i les difusions en diferents idiomes per les quals no tenen recursos i depenen de la bona voluntat dels veïns i veïnes per establir aquesta comunicació. Cal afegir que el grup de voluntàries que donaven les classes de castellà són dones grans i se senten vulnerables davant la Covid, pel que han deixat de fer classes. La xarxa de coneixement del barri també ha aturat l'activitat. Una cosa tan bàsica com comunicar-se queda relegada i aquestes dones queden dependents dels marits. Des del PDC també volen treballar amb els comerços, però la burocràcia del pla i la falta de recursos fa que no disposin de prou temps per estar al carrer. Tanmateix, hi ha un projecte amb un equip de persones que parlen àrab i urdú, i que visitaran els comerços per donar a conèixer els recursos i projectes del barri, i guanyar així, adhesions als projectes.
- Als diferents equipaments de proximitat dels barris es posa de manifest com els contactes i vincles existents són molt fràgils, dependents del voluntariat i així, no es poden generar marcs de treball i estratègies estables. Per resoldre-ho caldria incorporar persones mediadores treballant de forma estable en els equipaments, perquè hi hagués una comunicació fluida i estable.
- Cal saber amb quins indicadors es treballa i s'avalua des de la interculturalitat per tenir clar, quines taules, projectes, es fan i com. Falta cultura i estratègia per saber com treballar des de la interculturalitat i que estigui normalitzat.
- Sovint les persones que participen són sempre les mateixes. Per tant es pregunten, qui està participant? Hi ha uns canals, unes entitats i sortir d'aquestes i atreure a persones no organitzades a participar és molt difícil.
- Es posa en relleu com tenim interioritzats clixés, prejudicis dels quals hem d'estar alertes i fer reflexió continua. Les persones tendim a fugir de les dificultats i això, porta a fer allò que és més fàcil, com per exemple, comunicar-nos amb aquelles persones amb les quals tenim menys dificultats, el que, sense ser conscients, pot generar una certa discriminació. Cal fer un exercici extra per abordar la dificultat. També cal disposar de normes de convivència i informació cultural clara per a tothom, perquè no hi hagi confusió. Sense oblidar que com a servei públic, hi ha l'obligació i responsabilitat de que, al marge dels usuaris, no es pot permetre que les accions del personal d'aquests serveis siguin classistes, masclistes ni racistes. En aquest sentit, es convida a fer un exercici d'avaluació constant del servei. La formació i sensibilització ha de permetre corregir pràctiques en aquest sentit.
- Les Biblioteques són serveis bàsics de la comunitat que van més enllà de l'activitat cultural. Esdevenen un punt de trobada, accés al bany, càrrega de mòbils, aixoplug,

especialment per a persones sense sostre, pel que el tancament per la Covid ha estat un greu problema per a moltes persones.

- Perdre la por a la paraula racisme i les seves formes de representació. El racisme no s'expressa només amb violència, sinó també amb microgestos, en si mateixos també violents, com els que els homes de vegades tenen amb les dones, i que només identifiquen elles. El racisme és també invisibilització, folklorització, veure una cultura de forma jeràrquica. Hi ha molts gestos que caldria posar-los sobre la taula. Tenir en compte que les persones d'orígens i contextos diversos poden estar sotmeses, diàriament, a situacions de rebuig, i això els hi genera cansament que pot fer que es mostrin més susceptibles.

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Definir estratègies i quotes de poder per incorporar la diversitat cultural en la planificació de les accions	Definir estratègies i garantir quotes de poder o en la presa de decisions sobre el que es farà per incorporar la diversitat cultural en la planificació de les accions
El Pla Barcelona Intercultural posi l'èmfasi en un canvi de funcionament de la institució	Canvi en la cultura institucional que permeti canviar processos, circuits, lògiques que són "buroexcloents" (requeriment d'excés de tràmits) i que fa que les persones no s'acostin als equipaments i només ho facin les persones de la cultura hegemònica que són les que disposen de més temps i recursos, dominen l'idioma, etc. En aquest sentit, el plurilingüisme seria la gran aposta.
Noves estratègies comunicatives	<p>Buscar estratègies de comunicació diferents de les tradicionals. Per exemple:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A més de la base de dades habitual, disposar d'una base de dades orientada a aquelles entitats més vinculades a les activitats; - tenir referents involucrats en els processos de producció i actius a les xarxes socials, que ajuden en la difusió. - Buscar aliances estratègiques més que campanyes de comunicació tradicionals.
Finançament de la participació	Disposar de fons per finançar la participació i la implicació de les persones d'orígens i contextos diversos perquè puguin treballar en el desenvolupament dels processos.
Adaptar l'ordenança cívica respecte al pluralisme cultural de la població i de forma intergeneracional	Canviar la normativa d'ús de l'espai públic perquè les diferents àrees municipals facilitin la utilització d'espais naturals per la creació.
Incorporar la mirada antiracista de classe i feminista	Incorporar la mirada interseccional en el nou Pla Barcelona Interculturalitat.
Fomentar escola pública de qualitat	Als centres escolars d'alta complexitat de Ciutat Vella, s'hauria de fomentar una escola pública de qualitat i baixar ràtios per reduir l'impacte de la segregació escolar.

Foment de l'aprenentatge de la llengua materna i del català	Fomentar l'aprenentatge de la pròpia llengua, materna, i de la llengua catalana en persones adultes, per afavorir que tinguin les mateixes oportunitats.
Reforçar el treball contra el racisme de forma transversal en el Pla	Reforçar el treball contra el racisme de forma transversal en el Pla
Introduir com a mèrits el coneixement d'altres llengües en l'accés a la funció pública.	Garantir que un percentatge de les persones que treballen als equipaments i serveis de proximitat municipals tenen coneixement de les llengües i els codis de la població que resideix als barris de Barcelona. Que es valorin com a mèrits llengües com l'urdú, xinès, etc.
Reduir la discriminació institucional	Analitzar i revisar els usos i no usos que es donen en els equipaments i serveis de proximitat per motius racistes. Que faciliti la presa de consciència de pràctiques discriminatòries amb lògiques racials que puguin donar-se en el marc de la prestació de serveis dels equipaments: atenció directa, cartelleria, instruccions, tràmits, etc.
Reforçar i actualitzar la formació en interculturalitat	Reforçar i actualitzar la formació en interculturalitat entre el personal tècnic municipal.
Formacions d'interculturalitat a les entitats	Ampliar a les entitats dels barris les formacions per revisar i superar estereotips i privilegis. En els equipaments la majoria de les entitats són "autòctones" i senten com una amenaça la presència d'entitats de persones d'orígens i contextos diversos i apareixen els estereotips. Que s'expliqui des dels codis i experiències pròpies de les entitats de persones d'orígens i contextos diversos. Formació a totes dues bandes, també a persones d'orígens i contextos diversos.
Participació de les dones	Aconseguir la participació de les dones de determinats grups culturals on queden més relegades.
Ampliar les places del curs Antirumors	Ampliar el curs Antirumors amb més places i edicions perquè tothom dels equipaments de proximitat pugui accedir-hi.
Espai de reflexió i debat sobre interculturalitat	Obrir un espai de debat i reflexió entre els equipaments públics sobre com abordar la interculturalitat
Formació al personal tècnic dels equipaments sobre l'impacte que la pandèmia de la COVID ha tingut en els equipaments	Formació al personal tècnic dels equipaments sobre l'impacte que la pandèmia de la COVID ha tingut en els equipaments de proximitat, des d'una perspectiva intercultural. Suposa apropar-se a segments de població que es troben en una situació molt precària i com s'han d'adaptar les polítiques culturals al nou context.
Accés a referents d'entitats	Que des dels equipaments públics es puguin detectar referents, com per exemple de les AMPA, que sovint van canviant i deixen sense referent als equipaments per continuar els projectes.

GRUP 2:

El debat al grup ha permès recollir reflexions i propostes d'actuació relacionades amb els següents aspectes:

Sobre el nou Pla d'Interculturalitat i el document de diagnosi:

- El Pla d'Interculturalitat ha de fer visible i en positiu la gran diversitat d'orígens i de contextos socioculturals de la ciutadania de Barcelona.
- El nou Pla s'ha de marcar el repte d'atacar les desigualtats socials que es generen segons l'origen de les persones.
- La mirada intercultural ha d'estar present i de manera transversal en les polítiques municipals.

Sobre la situació actual de les polítiques municipals i la interculturalitat a la ciutat:

- En el barri de la Sagrada Família les persones d'orígens diversos no fan ús dels equipaments de proximitat i de barri per un desconeixement dels serveis i per la manca d'activitats amb mirada intercultural en les programacions d'aquests espais.
- El Pla Comunitari de la Sagrada Família té dues línies de treball intercultural: la prevenció del racisme i el treball amb col·lectius oprimits. S'ha realitzat una diagnosi de necessitats post-COVID i s'ha prioritzat treballar l'acollida i l'acompanyament a dones d'origen diversos a través d'una xara d'intercanvi de roba, una formació en l'àmbit de les cures i el treball domèstic i es vol iniciar un suport d'assessoria per a fer tràmits.
- El Pla Comunitari del Poblenou té un pla d'acollida, Apropem-nos, adreçat a persones d'orígens i contextos socioculturals diversos amb assessorament, orientació i classes de llengua entre altres actuacions interculturals. Actualment i en període de restriccions i tancament d'equipaments per la pandèmia, han pogut seguir desenvolupant les classes de llengua presencials, ja que s'ha considerat com una necessitat bàsica que no s'hagués pogut resoldre de manera virtual per l'esclatxa digital.
- La Biblioteca de Trinitat Vella treballa amb un grup de dones d'origen marroquí. Tenen la voluntat de treballar i fer visible altres diversitats d'orígens com amb la comunitat pakistanesa, però tenen dificultats per poder accedir-hi. S'apunta l'afectació sobre el treball comunitari i la pèrdua de vincle amb l'entorn fruit del tancament de les biblioteques durant la pandèmia. El repte és tornar a recuperar aquest vincle de l'equipament amb la comunitat.

- La Biblioteca del Besòs y el Maresme es treballa en xarxa i de manera comunitària amb els equipaments, entitats i centre educatius del barri com per exemple, amb l'Escola d'Adults. L'equipament té un fons bibliogràfic de llengües estrangeres i es treballa amb el català com a llengua vehicular i d'acollida.
- El centre cívic El Sortidor acull diferents iniciatives interculturals del Pla Comunitari del Poble-Sec i d'acollida com per exemple el curs de Català del CNL. També s'impulsa des de fa 13 anys, un projecte comunitari amb mirada intercultural vinculat a la gastronomia. En l'equipament hi ha una cuina molt ben equipada i de grans dimensions que permet treballar la interculturalitat i la cohesió del veïnal a través de diferents iniciatives comunitàries.
- S'apunta que hi ha molt treball intercultural en xarxa i comunitari entre els agents dels barris, però costa veure quin és el seu impacte real de canvi o millora

Títol de la proposta	Descripció de la proposta
Formació intercultural als equipaments de proximitat	Formació continuada adreçada als equipaments de proximitat per donar pautes i eines de gestió intercultural als equips de treball.
Equipaments de proximitat amb professionals d'origens diversos	Es proposa un augment de la diversitat d'origens entre els equips de treball dels equipaments de proximitat i en general en la plantilla de treballadores municipals.
Mediació intercultural	Mediació intercultural i lingüística per treballar la interculturalitat i el vincle des dels equipaments de proximitat i els plans comunitaris. Es proposa que les persones mediadores reflecteixin aquesta diversitat i siguin persones de les mateixes comunitats.
Educador social a les biblioteques	Figura necessària per poder treballar iniciatives d'acompanyament, d'acollida i de vinculació amb la comunitat amb persones d'origens diversos des de les biblioteques.
Mirada Anticolonial	Impulsar projectes educatius i comunitaris amb mirada anticolonial
Potenciar les xarxes comunitàries	Com a estratègia de treball compartit i com a eina de transformació social.

Total de propostes realitzades

6